

Institut za antropologiju
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
Republike Hrvatske

Strategija razvoja Instituta za antropologiju

2020. – 2024.

INSTITUT ZA
ANTROPOLOGIJU

1. UVOD

1.1. Svrha osnivanja i rada znanstvene organizacije

Institut za antropologiju je javni institut, nositelj kontinuirane znanstveno-istraživačke djelatnosti u antropologiji koju provodi u nadležnosti Ministarstva znanost i obrazovanja Republike Hrvatske. Osnovan je Odlukom Savjeta Instituta za medicinska istraživanja i medicinu rada Sveučilišta u Zagrebu 27. rujna 1991. godine. Time je institucionalizirana znanstveno-istraživačka djelatnost iz područja antropologije koja se od 1984. godine provodila u Laboratoriju, a potom u Sektoru za antropologiju Instituta za medicinska istraživanja i medicinu rada Sveučilišta u Zagrebu. Institut je službeno zaživio pod imenom Institut za antropologiju Sveučilišta u Zagrebu Rješenjem Ministarstva znanosti, tehnologije i informatike od 10. veljače 1992. godine. Zbog novih zakonskih odredbi donesenih 1993. godine, Institut je izdvojen iz sastava Sveučilišta te je kao samostalna ustanova osnovan uredbom Vlade Republike Hrvatske pod imenom Institut za antropologiju koje nosi i danas.

1.2. Misija

Institut za antropologiju je jedina takva institucija u Republici Hrvatskoj i jedna od malobrojnih znanstvenih institucija u europskim okvirima usmjerena na holističku i komparativnu širinu antropologije kao znanosti koja proučava ljudske populacije iz različitih društvenih, kulturnih, bioloških i evolucijskih perspektiva. Kao jedina znanstvena disciplina koja nastoji razumjeti sve aspekte ljudske egzistencije, uključujući prošle i sadašnje društvene i kulturne procese te biološke prilagodbe, antropologija je usredotočena na ljudsku varijabilnost u vremenu i prostoru. U svom širokom rasponu istraživanja objedinjuje znanja i metode ne samo iz različitih grana suvremene antropologije, nego jednako tako i onih iz drugih znanstvenih područja humanističkih, društvenih i prirodnih znanosti.

Misija Instituta je njegovanje, osnaživanje i promicanje važnosti razumijevanja takve vizije antropologije i rezultata njezine primjene u istraživanjima ljudskog iskustva, različitih izazova i složenih problema u kontekstu ljudske egzistencije od nacionalnog, regionalnog ili globalnog značenja. Kako su mnoge od tih pojava istodobno rezultat kulturnih i bioloških procesa (npr. zdravlje, prehrana, rast i razvoj, starenje, ekološki i demografski procesi), znanstvenici Instituta ne prihvaćaju umjetnu podjelu na „sociokulturnu“ i „biološku“ antropologiju, promičući metodološki pluralizam u rješavanju složenih problema istraživanja.

1.3. Vizija

Djelatnici Instituta će u narednom razdoblju ulagati napore usmjerene ka daljnjem razvoju Instituta kao vodeće znanstvene institucije u zemlji za holistička, komparativna antropološka istraživanja te daljnji razvoj postojeće međunarodne prepoznatljivosti i vidljivosti, kao i nacionalnom i regionalnom angažmanu u odgovaranju na društvene izazove. Kako bi ostvarili svoju misiju i viziju, znanstvenici Instituta će doprinositi produkciji, primjeni i transferu znanja koja proizlaze iz njihovih antropoloških istraživanja, a utemeljena su na vrijednostima koja vode razvoj Instituta još od njegova osnutka:

- Znanstvena izvrsnost;
- Intelektualna sloboda;
- Timski rad i suradnja;
- Integritet i društvena odgovornost.

2. ANALIZA ZNANSTVENOG POTENCIJALA I POLOŽAJ INSTITUTA U ZNANSTVENOM I POSLOVNOM OKRUŽENJU (SWOT ANALIZA)

Temeljni znanstveni potencijal Instituta leži u analitičkom holističkom pristupu proučavanja populacijske strukture, i to primjenom komplementarnih biomedicinskih, sociokulturnih, lingvističkih, antropogenetičkih i antropoarheoloških pristupa. Institut za antropologiju jasno obilježava njegova *differentia specifica* znanstveno-istraživačkog, nastavnog i stručnog rada u interdisciplinarnom području antropologije. Ona obuhvaća holistički studij čovjeka u prostoru (ekološkoj niši) i vremenu (s obzirom na genetičke generacije kao i različitu životnu dob). Holistički pristup istraživanjima moguć je upravo zahvaljujući činjenici da znanstvenici Instituta imaju raznoliku temeljnu edukaciju (antropologija, medicina, biologija, arheologija, lingvistika, etnologija, psihologija, sociologija, i dr.), nakon koje su se tijekom poslijediplomske i postdoktorske izobrazbe usmjerili i specijalizirali u pojedinim područjima antropologije. Usmjerenost na istu istraživačku temu s različitih antropoloških aspekata rezultira komplementarnošću, interferencijom i osigurava cjelovit pristup istraživanom problemu. Na taj su način u prvome planu rada Instituta kompleksna znanstvena istraživanja koja holistički nastoje analizirati i razumjeti istraživani

problem. Uza sve navedeno, otvaranje novog „Centra za primijenjenu bioantropologiju“ koji uključuje četiri nova laboratorija (Laboratorij za molekularnu antropologiju, Laboratorij za evolucijsku antropologiju i bioarheologiju, Laboratorij za kemijsku analitiku te Laboratorij za mikrobnu ekologiju) u postojećim prostorijama Instituta za antropologiju omogućit će provođenje znanstvenih istraživanja vrhunske kvalitete i bolje povezivanje s međunarodnim institucijama te buduće prijave važnih međunarodnih projekata, a sve sa ciljem daljnjeg osiguravanja konkurentnosti u europskom istraživačkom prostoru. Drugim riječima, navedeni centar će omogućiti Institutu za antropologiju da postane vodeći nacionalni centar za provođenje antropoloških istraživanja. Iscrpno poznavanje istraživanih tema, osposobljen tim istraživača najsuvremenija znanstveno-istraživačka oprema, razgranata suradnja s domaćim i stranim institucijama kao i obrazovanje mladih kadrova temelji su razvoja strategije znanstvenog i obrazovnog rada Instituta u nadolazećem razdoblju.

Institut je uvijek nastojao odgovoriti izazovima vremena te prepoznati nove i inovativne smjerove razvitka same antropologije. U skladu s time, nastojat će se i dalje nastaviti proširivati i produbljivati istraživačke teme kojima se bave znanstvenici u Institutu.

2.1. Snage

- Holistički pristup istraživačkom problemu;
- Trans-, multi- i interdisciplinarnost;
- Razgranata suradnja koja je rezultirala brojnim domaćim i međunarodnim znanstveno-istraživačkim projektima;
- Timski rad (zajednička priprema projekata i terenski rad, publiciranje u koautorstvu);
- Novouspostavljeni Centar za primijenjenu bioantropologiju unutar kojeg se nalaze četiri laboratorija sa najsuvremenijom znanstveno-istraživačkom tehnologijom i osposobljenim znanstvenim kadrom;
- Banka bioloških uzoraka Instituta za antropologiju;
- Osmišljavanje i provedba programa visokoškolskog obrazovanja – djelatnici Instituta su aktivno uključeni u izvođenje preddiplomske, diplomske i poslijediplomske nastave na brojnim sveučilištima i visokim učilištima u Hrvatskoj i inozemstvu. Nadalje, djelatnici Instituta djeluju i kao mentori te komentori pri izradi diplomskih radova i doktorskih disertacija;
- Kontinuirana briga o prijenosu znanja na mlađe generacije putem radionica i tečaja;

- Međunarodno prepoznata publicistička djelatnost;
- Organiziranje znanstvenih i stručnih skupova;
- Ulazna i izlazna mobilnost;
- Uspješna suradnja sa znanstvenim ustanovama u Hrvatskoj i svijetu;
- Uspješna suradnja s medijima.

2.2. Slabosti

- Nedostatnost sredstava potrebnih za institucijsko financiranje;
- Nedovoljan pristup elektroničkim izdanjima relevantnih časopisa (prepoznat kao problem na nacionalnoj razini); Nedovoljna suradnja s gospodarstvom;
- Neadekvatan broj doktoranada i poslijedoktoranada.

2.3. Mogućnosti

- Veća dostupnost međunarodnog financiranja (uključivanje u međunarodne konzorcije za prijavu projekata);
- Prostor za poboljšanje suradnje s gospodarstvom, u skladu s mogućnostima i potrebama gospodarskog sektora (tekstilna i vojna industrija, farmaceutska prehrambena industrija, turistička industrija i sl.);
- Intenziviranje suradnje s javnim zdravstvom, jedinicama lokalne uprave i sl.;
- Razvitak uslužnih djelatnosti (npr. utvrđivanje očinstva, majčinstva i drugih rodbinskih veza, detektiranje molekularno-genetičkih čimbenika rizika za razvoj kompleksnih bolesti, utvrđivanje haplogrupa uniparentalnih nasljednih linija, utvrđivanje morfoloških, genetskih i psiholoških karakteristika specifičnih skupina, toksikološke analize, itd.). Otvaranjem Centra za primijenjenu bioantropologiju stvorit će se uvjeti za pružanje navedenih usluga;
- Jačanje znanstvenog kadra kroz privlačenje najkvalitetnijih diplomiranih studenata hrvatskih sveučilišta, ali i iz susjednih zemalja kao i pojačano zapošljavanje kvalitetnih znanstvenika iz zemlje i inozemstva.

2.4. Prijetnje

- Dodatno smanjivanje financiranja na institucijskoj razini;
- Nepovoljna gospodarska situacija u Republici Hrvatskoj otežava značajnije povezivanje s gospodarstvom;

- Ograničena mogućnost zapošljavanja znanstvenog kadra prijeti tzv. „odljevu mozгова,, iz Hrvatske;
- Neadekvatna administrativna i tehnička podrška – u određenoj mjeri otežava postupke prijavljivanja na europske i druge fondove za financiranje projekata, kao i zahtjevno administrativno vođenje takvih projekata;
- Nekompetitivan i nefleksibilan sustav plaća za znanstveno i tehničko osoblje;
- Komplicirana pravila za zapošljavanje znanstvenika i suradnika koji su akademski stupanj stekli izvan Republike Hrvatske.

3. STRATEŠKI CILJEVI

3.1. Opći strateški ciljevi Instituta

Opći strateški ciljevi Instituta za ostvarivanje svoje vizije razvoja su:

1. podizanje kvalitete znanstvenih istraživanja;
2. poboljšanje kadrovske strukture znanstvenog i neznastvenog osoblja;
3. kvalitetnija suradnja s gospodarstvom;
4. poboljšanje infrastrukture;
5. sustavno sudjelovanje u visokom obrazovanju;
6. podizanje kvalitete upravljanja resursima i administrativne podrške;
7. popularizacija znanosti i promoviranje Instituta;
8. jačanje uloge Instituta u kreiranju znanstvene politike Republike Hrvatske.

3.2. Znanstveno-istraživačke teme

Dugoročni cilj Instituta je teorijski i empirijski doprinos razumijevanju biološke i kulturne raznolikosti u Hrvatskoj, ali i šire, putem analize kompleksnosti koja odlikuje međudjelovanja nasljednih, okolišnih i kulturnih čimbenika. U tom smislu, novouspostavljeni Centar za primijenjenu bioantropologiju sa svoja četiri laboratorija činit će okosnicu znanstveno-istraživačkih djelatnosti koje će se budućnosti provoditi na Institutu za antropologiju, a fokusirat će se na istraživanje utjecaja „međugre“ genetskih, okolišnih (kemijskih i mikrobioloških), psihosocijalnih i evolucijskih čimbenika na zdravlje i (kompleksne) poremećaje i bolesti čovjeka u okviru opće populacije ili njezinih specifičnih segmenata. No, s obzirom na multi- i interdisciplinarni kao i holistički karakter antropoloških istraživanja koja su

do sada provođena na Institutu, kao i do sada, širok spektar tema koje su predmet istraživanja iz područja sociokulturne antropologije činit će integralni dio strategije Instituta i u narednom razdoblju. U skladu s time, strateški ciljevi u narednih pet godina uključuju doprinose u sljedećim specifičnim područjima:

1) Molekularna antropologija

Molekularno genetičke analize koje će se provoditi u sljedećem petogodišnjem razdoblju bit će usmjerene u dva osnovna strateška pravca; realizacija znanstvenih projekata i pružanje komercijalnih usluga. Provođit će se populacijsko genetičke analize stanovništva, molekularnoantropološke analize migracijskih procesa na regionalnoj i globalnoj razini, primijenjene analize u okviru forenzičke znanosti te molekularnoantropološke analize s primjenom u personaliziranoj medicini te sportskoj i nutritivnoj genetici. Značajan dio aktivnosti u području molekularne antropologije bit će vezan uz istraživanje genetičke predispozicije za razvoj pretilosti kao i drugih kompleksnih bolesti koje sve više pogađaju moderne populacije, a provodit će se u suradnji s brojnim institucijama u Hrvatskoj s ciljem uspostave sustava za ispitivanje, liječenje i prevenciju pretilosti u hrvatskoj populaciji. Također će se provoditi istraživanja specifičnosti gena uključenih u apsorpciju, distribuciju, metabolizam i izlučivanje lijekova. Analiza duljine telomera na uzorku osoba duboke starosti te na kontrolnom uzorku mladih osoba omogućit će evaluaciju ovog parametra kao potencijalnog biomarkera biološke dobi. Treba istaći da uvođenje protokola za analizu duljine telomera ujedno znači i uvođenje nove analitičke metode u spektar laboratorijskih „know-how“ Instituta za antropologiju. Jedan od smjerova molekularne antropologije u idućem razdoblju bit će otvaranje ka tržišnim analizama i razvoju uslužnih djelatnosti (npr. utvrđivanje srodstva, određivanje genetičkih biljega povezanih s razvojem određenih bolesti, razvoj novih genetičkih testova povezanih s tjelesnom masom i mršavljenjem, intolerancijom na laktozu i gluten, osteoporozom, alergijama, toksikologijom, dijabetesom i sl.). Dugoročan je cilj molekularne antropologije uključivanje u edukacijske aktivnosti u sklopu kolegija u suradnji sa Sveučilištem te pozicioniranje Laboratorija za molekularnu antropologiju kao regionalnog centra za primjenu tehnologije sekvenciranja sljedeće generacije (engl. next generation sequencing (NGS)).

2) Evolucijska antropologija i bioarheologija

Analiza različitih vrsta nalaza (materijalnih i ljudskih ostataka, povijesnih izvora) povezanih s prapovijesnim i povijesnim stanovništvom, omogućuje rekonstruiranje složene i dinamične slike bioloških i kulturnih odlika populacija na tlu Hrvatske. Svako društvo sastoji se od različitih grupa koje se međusobno razlikuju na temelju karakteristika povezanih uz dob, spol, rod, status ili etničko podrijetlo. Socijalne razlike se u prošlim populacijama najlakše uočavaju u ostacima materijalne kulture, pogrebnim običajima, organizaciji groblja i naselja. Istraživanjem dostupnih nalaza moguće je odrediti identitet pojedine osobe kao i njezin status unutar zajednice te na taj način rekonstruirati izgled i sastav proučavane zajednice. Primjena inovativnih pristupa i metoda omogućit će dobivanje još kvalitetnijih informacija o zdravlju, bolestima, demografskoj slici, prehrani i socijalnom statusu prošlih populacija, kao i djelovanju evolucionih mehanizama. Kao i do sada, u središtu pozornosti će biti prijelomna razdoblja prošlosti, kao što su vrijeme naseljavanja anatomske modernog čovjeka i nestanka neandertalaca, prijelaz iz lovno-sakupljačke prilagodbe na zemljoradnju, uspon hijerarhijskih društava, uključivanje u sredozemnu civilizaciju te razdoblje velike seobe naroda.

3) Sociokulturna i lingvistička antropologija

Fokusiranost na kulturne i društvene aspekte ljudskih aktivnosti, te na detaljne empirijske analize načina na koji ljudi u zajednicama žive omogućuje razumijevanje brojnih fenomena. Upravo raznolikost materijalnih i nematerijalnih aspekata kulture i kompleksnost njihovih interakcija omogućuju istraživačima brojne fokuse, koji se mjenjaju ovisno o relevantnim društvenim izazovima. U narednom petogodišnjem razdoblju to će biti:

- Akulturacijski procesi u vremenu i prostoru: analiza kulturnih, povijesnih i mikroevolucijskih procesa te promjena populacijske strukture.
- Višerazinski procesi i strukture: analiza sjecišta makro- (nacionalnih, nadnacionalnih, globalnih) procesa i utjecaja i mikro- (regionalnih, lokalnih, supkulturnih) konteksta s naglaskom na translokalnu i transnacionalnu kulturnu i jezičnu praksu.
- Identitet i raznolikost: analiza politika identiteta, kulturnih reprezentacija i komunikacijskih prakse u suvremenom kompleksnom društvu, uz primjenu vizualne antropologije.
- Antropologija okoliša: istraživanje interakcija čovjeka i okoliša u najširem smislu riječi, koja doprinose sagledavanju prirodnih i antropogenih promjena u sadašnjosti i prošlosti te stvaranje i potencijalnu promjenu suvremenih kulturnih krajolika.

- Primjena istraživačkih rezultata iz područja sociokulturne antropologije na korist lokalne zajednice, u kontekstu razvijanja održivog i za zajednicu korisnog kulturnog turizma te popularizacija sociokulturne antropologije općenito.

4) Analitička kemija u antropologiji

Kemijsko-toksikološki čimbenici, s posebnim naglaskom na one s potencijalom za endokrinu disrupciju (kao što su metali, metaloidi, elementi u tragovima, pesticidi, konzervansi i sl.), sastavni su dio „međugre“ genetskih, okolišnih (kemijskih i mikrobioloških), psihosocijalnih i evolucijskih čimbenika na zdravlje i (kompleksne) poremećaje i bolesti čovjeka te će kao takvi biti neizostavan dio znanstveno-istraživačkih tema unutar Centra i Instituta u slijedećem razdoblju. Tematski, najznačajnija područja odnose se na nastavak istraživanja uloge endokrinih disruptora na pojavu metaboličkog sindroma i njegovih komponenti u do sada istraživanim populacijama (npr. istočnojadranski otoci) od strane Instituta, zatim kompleksne interakcije mikrobioma s kemijskim mikrookolišem probavne cijevi, kao i utjecaj toksikološkog „tereta“ majke (kemijskog ekspozoma) prije i za vrijeme trudnoće na tijek i ishod poroda, rani rast i razvoj djeteta te njegovo zdravlje i bolest u kasnijem tijeku života. Također, ostvarit će se doprinos i na ostalim tematskim područjima unutar Centra. U konačnici, radit će se i na uspostavi „pametnog“ ekotoksikološkog monitoringa, rekonstrukciji zdravlja, bolesti, prehrane i životnog stila na temelju antropološko-arheoloških uzoraka te u području eksperimentalne forenzične toksikologije.

5) Mikrobna ekologija

U području mikrobne ekologije, uz istraživanje utjecaja mikrobioma probavne cijevi na zdravlje i pojavnost (kompleksnih) poremećaja i bolesti čovjeka, kao što je pretilost, istraživat će se i njegova povezanost s cirkadijalnim ritmom i poremećajima spavanja. Dio istraživanja odnosit će se i na bazične spoznaje o temporalnim značajkama i ponašanju mikrobioma probavne cijevi, u funkciji uspostave kvalitetnijih strategija analize i znanstvenog pristupa njegovu proučavanju, što je još uvijek prilično nerasvijetljeno i time vrlo potentno područje znanosti. Uz to, predmet interesa bit će i kompleksne interakcije mikrobioma s kemijskim mikrookolišem probavne cijevi, kao i utjecaj mikrobioma ostalih organskih sustava (npr. dišnog, urogenitalnog i sl) na pojavnost i patofiziologiju te prevenciju poremećaja i bolesti čovjeka. Također, vrijedi istaknuti i istraživanje stvaranja bakterijskih biofilmova te

mehanizama quorum sensing-a, čime se otvaraju mogućnosti daljnjih istraživanja u području proizvodnje hrane i zaštite okoliša.

6) Rast i razvoj

Važno je napomenuti da je u prethodnom razdoblju pokrenuta prva kohortna studija rođenih u Hrvatskoj i regiji. Uz nastavak praćenja rasta i razvoja djece, s naglaskom na genetičke i epigenetičke podloge različitih fenotipova (antropometrijski fenotip, kardiometabolički, neurokognitivni), istraživanja će biti usmjerena i na izvanjske čimbenike od utjecaja na rani rast i razvoj djeteta i njegovo zdravlje u kasnijem tijeku života (ekspozomski koncept) - posebice na kemijsko-toksikološke, mikrobiološke i psihosocijalne čimbenike. Riječ je o izuzetno zahtjevnom konceptu, kako u financijskom, tako i u logističkom smislu, ali kvaliteta dobivenih rezultata i zaključaka koji iz njih proizlaze čine ekspozomski koncept neizostavnim smjerom u kojem se danas kreće sve veći broj kohortnih studija rođenih u svijetu. U konačnici, radi se zapravo o najranijoj mogućoj prevenciji pojave kompleksnih bolesti, koja započinje čak i prije začeća, kroz životne navike i okolišne ekspozicije buduće majke, koje se kumuliraju tijekom njezina života i prenose na dijete (transgeneracijska propagacija ekspozoma) u obliku „unutarnjeg majčinog ekspozoma“ (*in utero* okoliš).

7) Starenje i dugovječnost

Kako su osobe duboke starosti ogledan primjer uspješnog starenja, na Institutu za antropologiju se na uzorku osoba starih 85 i više godina provode istraživanja genetičkih i okolišnih čimbenika koji najviše doprinose usporenju procesa starenja. Cilj istraživanja je interdisciplinarno (medicina, biologija, antropologija, psihologija, ekonomija) istražiti utjecaj pojedinih bioloških odrednica (kandidatski geni za masovne kronične bolesti, tzv. „geni dugovječnosti“, duljina telomera), zdravstvenog stanja (i obrazaca ponašanja relevantnih za zdravlje), socioekonomskih karakteristika te psiholoških i ponašajnih odlika, kao i utjecaja pojedinih elemenata osobne povijesti te čimbenika kulture (stavova, ponašanja, navika) na dinamiku procesa starenja. Istraživanje fenotipa dugovječnosti i duljine razdoblja funkcionalne sposobnosti osoba duboke starosti predstavljaju krajnje točke prema kojima će se ocjenjivati sve značajke ispitanika te detektirati one koje obilježavaju zdravo starenje. Očekuje se da ova istraživanja unaprijede naše razumijevanje o tome kako specifični biološki i socijalni faktori i

njihovo međudjelovanje utječu na spolno specifičnu duljinu života, duljinu zdravog života, prevalenciju određenih kroničnih stanja i invaliditeta te socijalno i ekonomsko ponašanje starijih osoba. Međugeneracijska i međupopulacijska analiza odabranih genskih lokusa omogućit će novi pogled, iz cjeloživotne perspektive, na ulogu nekih genetičkih varijanti za koje se do sada smatralo da isključivo predstavljaju zdravstveni rizik i proučavalo ih se samo u kontekstu osoba srednje životne dobi. Istraživanja fenomena dugovječnosti mogu doprinijeti suvremenim teorijama starenja te time temeljnim znanjima u području biologije čovjeka. Također, ona mogu imati i rezultate primjenjive u gerontološkoj i gerijatrijskoj praksi te korisne za planiranje javnozdravstvenih i socijalnih politika, što može imati značajne pozitivne reperkusije na ekonomsku cijenu demografskog starenja u Republici Hrvatskoj.

4. POKAZATELJI USPJEŠNOSTI

4.1. Znanstveno-istraživačka djelatnost

- Objavljeni znanstveni radovi u narednom petogodišnjem razdoblju u časopisima koji su indeksirani u bazi podataka Web of Science i Scopus (Q1 i Q2)
- Objavljeni znanstveni radovi u A1 i A2 časopisima
- Citiranost radova objavljenih u petogodišnjem razdoblju u tom istom vremenskom razdoblju (pod „radovima“ se podrazumijevaju znanstveni radovi koji su indeksirani u bazi podataka Web of Science i Scopus)
- Radovi u zbornicima radova
- Objavljene monografije, autorske i uredničke knjige i ostale publikacije
- Pozvana predavanja i sudjelovanje na konferencijama
- Prijava domaćih i međunarodnih znanstvenih projekata
- Realizirani tuzemni i inozemni znanstveno-istraživački projekti
- Mobilnost istraživača – izlazna i ulazna
- Članstvo u organizacijskim i znanstvenim odborima
- Recenzije koje su napravili djelatnici Instituta
- Znanstveni i stručni skupovi, škole i tečajevi u organizaciji Instituta

4.2. Suradnja s gospodarstvom

- Sporazumi i/ili ugovori s gospodarskim subjektima (ukoliko je primjenjivo)
- Ukupno realizirana sredstva putem ugovora s gospodarstvom
- Izrađeni elaborati
- Ostvarene usluge laboratorija u sklopu Centra za primijenjenu bioantropologiju

4.3. Popularizacija znanosti i promoviranje Instituta

- Popratne edukacije koja se posredno ostvaruje terenskim istraživanjima
- Aktivnosti povezane s popularizacijom antropologije
- Održana predstavljanja knjiga
- Suradnja s muzejskim sektorom (postavljanje izložbi, suaturostvo na katalozima i/ili drugim vrstama izdanja koja prate izložbe)
- Javni nastupi u medijima.

4.4. Sustavno sudjelovanje u visokom obrazovanju

- Osmišljavanje i recenziranje studijskih programa
- Izvođenje nastave na preddiplomskim, diplomskim i poslijediplomskim studijima
- Mentorstva i vođenje završnih radova i doktorskih disertacija.

4.5. Znanstveno i stručno osposobljavanje i usavršavanje djelatnika Instituta

- Kraći i dulji studijski boravci asistenata, poslijedoktoranata i ostalih znanstvenika
- Posjeti laboratorijima i specijaliziranim odjelima na drugim ustanovama u zemlji ili inozemstvu
- Obranjeni i mentorirani kvalifikacijski radovi
- Sudjelovanje na znanstvenim i stručnim skupovima
- Sudjelovanje na info-danima, stručnim skupovima i seminarima, internetskim seminarima i radionicama.